

Postanowienie z 25 maja 2004 r., [Ts 174/02](#)
AKCESORYJNOŚĆ SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

Rodzaj postępowania: wstępna kontrola skargi konstytucyjnej Inicjator: osoba fizyczna	Skład orzekający: 3 sędziów	Zdania odrębne: 0
--	---------------------------------------	-----------------------------

W polskim porządku prawnym [skarga konstytucyjna](#) należy do środków inicjujących tzw. konkretną kontrolę norm prawnych, tzn. kontrolę prowadzoną w związku z konkretnym przypadkiem zastosowania normy, której konstytucyjność budzi wątpliwości. Zainteresowana osoba fizyczna lub prawna może wnieść skargę konstytucyjną tylko wtedy, kiedy w jej sprawie zostało wydane „ostateczne orzeczenie” sądu lub organu administracji publicznej (por. art. 79 ust. 1 Konstytucji). Konstytucyjne wymaganie „ostateczności” orzeczenia dopełnia art. 46 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, który stanowi, że skarga konstytucyjna może być wniesiona „po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana”.

W orzecznictwie Trybunału utrwalony jest pogląd, że w przypadku ostatecznej decyzji administracyjnej, która może być jeszcze zaskarżona do sądu administracyjnego, przesłanka „ostateczności” w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji jest spełniona dopiero po wykorzystaniu przez skarżącego możliwości takiego zaskarżenia (por. postanowienie wydane w pełnym składzie Trybunału z 4 lutego 1998 r., [Ts 1/97](#)).

Od 1 stycznia 2004 r. funkcjonuje dwuinstancyjny system sądownictwa administracyjnego. Decyzja administracyjna może być zaskarżona do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Od wyroku sądu pierwszej instancji albo od jego postanowienia kończącego postępowanie przysługuje skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W niniejszej sprawie skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną bezpośrednio po tym, gdy sąd administracyjny pierwszej instancji oddalił jego skargę na ostateczną decyzję administracyjną. Skarżący nie skorzystał z możliwości wniesienia skargi kasacyjnej do NSA. Sędzia Trybunału Konstytucyjnego, w trybie art. 49 w związku z art. 36 ustawy o TK, wydał [postanowienie z 7 kwietnia 2004 r.](#) (sygn. jw.), odmawiające nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej z powodu niewyczerpania przysługującej skarżącemu drogi prawnej.

Na postanowienie to pełnomocnik skarżącego złożył zażalenie. Podniósł on, że według art. 46 ust. 1 ustawy o TK warunkiem merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej jest, co prawda, wcześniejsze wyczerpanie przez skarżącego przysługującej mu drogi prawnej, jednak interpretacja tego przepisu musi uwzględniać całą jego treść. W dalszej zaś części art. 46 ust. 1 ustawy o TK mowa jest o doręczeniu skarżącemu „prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia” jako zdarzeniu, od którego zaczyna biec termin do wniesienia skargi konstytucyjnej. Zdaniem autora zażalenia, racjonalny ustawodawca dawno już podjąłby działania zmierzające do wy-

eliminowania pojęcia „ostatecznej decyzji” z treści omawianego przepisu, gdyby chciał mu nadać takie znaczenie, jak w zaskarżonym postanowieniu.

ROZSTRZYGNIECIE

Trybunał nie uwzględnił zażalenia na postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

GŁÓWNE TEZY UZASADNIENIA

1. Z istoty skargi konstytucyjnej, jako szczególnego środka ochrony praw i wolności o charakterze konstytucyjnym, wynika jej akcesoryjny charakter. Możliwość korzystania z tego środka jest mianowicie ograniczona do przypadków, w których w normalnym toku instancji nie jest już możliwe skorygowanie orzeczeń naruszających zdaniem skarżącego jego prawa lub wolności.
2. Sformułowanie użyte w art. 46 ust. 1 ustawy o TK, według którego bieg terminu do złożenia skargi konstytucyjnej liczy się od dnia doręczenia skarżącemu „prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia”, nie ogranicza warunku wyczerpania przysługującej skarżącemu drogi prawnej. Nie bez powodu ustawodawca na pierwszym miejscu w tym sformułowaniu wymienił prawomocny wyrok – jako ten rodzaj orzeczenia, który najczęściej kończy drogę prawną. Ponieważ regulacja dotycząca sposobu ustalania początku biegu terminu do złożenia skargi konstytucyjnej ma także charakter techniczny, ustawodawca nie mógł pominąć w niej przypadków, w których przepisy prawne (mimo gwarancji konstytucyjnych) nie stwarzają możliwości uzyskania przez skarżącego prawomocnego orzeczenia sądowego. Wskazanie w omawianym przepisie na moment doręczenia skarżącemu „ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia” służy zatem ustaleniu początku biegu terminu do złożenia skargi konstytucyjnej na wypadek, gdyby skarżącemu nie przysługiwała sądowa droga weryfikacji takiej „decyzji” czy „innego rozstrzygnięcia”.
3. Badana skarga konstytucyjna jest niedopuszczalna, ponieważ skarżący nie skorzystał wcześniej z przysługującej mu skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Przepisy Konstytucji i ustawy o TK

Konstytucja

Art. 79. 1. Każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy praw określonych w art. 56.

Ustawa o TK

Art. 36. 1. Wniosek [...] prezes Trybunału kieruje do wyznaczonego przez siebie sędziego Trybunału w celu wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym.

2. Jeżeli wniosek nie odpowiada warunkom formalnym, sędzia Trybunału wzywa do usunięcia braków w terminie 7 dni od daty zawiadomienia.

3. Gdy wniosek jest oczywiście bezzasadny lub braki nie zostały usunięte w określonym terminie, sędzia Trybunału wydaje postanowienie o odmowie nadania wnioskowi dalszego biegu.

4. Na postanowienie w sprawie nienadania wnioskowi dalszego biegu wnioskodawcy przysługuje zażalenie do Trybunału w terminie 7 dni od daty doręczenia postanowienia.

5. Trybunał, na posiedzeniu niejawnym, postanowieniem pozostawia bez rozpoznania zażalenie wniesione po upływie terminu określonego w ust. 4.

6. Po stwierdzeniu, że zażalenie zostało wniesione w terminie, prezes Trybunału kieruje je do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym przez Trybunał i wyznacza termin rozpoznania.

7. Trybunał, uwzględniając zażalenie, kieruje sprawę do rozpoznania na rozprawie. Na postanowienie o nieuwzględnieniu zażalenia nie przysługuje środek odwoławczy.

Art. 46. 1. Skarga konstytucyjna, zwana dalej „skargą”, może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

2. Skargę Trybunał rozpoznaje na zasadach i w trybie przewidzianym dla rozpoznawania wniosków o stwierdzenie zgodności ustaw z Konstytucją oraz innych aktów normatywnych z Konstytucją lub ustawami.

Art. 49. Skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu; art. 36 stosuje się odpowiednio.